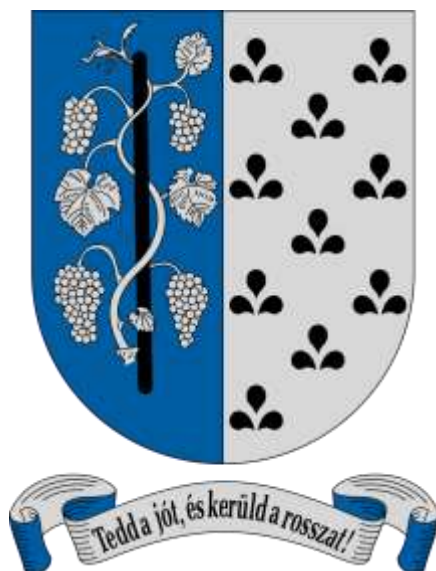

SZANK KÖZSÉG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVE 2033

Szank Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2023. (.....) határozatával jóváhagyva

KÖZSÉG VEZETŐI:

Polgármester

Varga Ferencné

Jegyző

Vincze Jánosné

TERVEZŐK:

Felelős tervező,
településtervező

Balogh Tünde (MÉK TT/1, É/1 06-0006)

Településfejlesztési
szakközgazdász

Dr. Gaborjákné Dr. Vydareny Klára

Zöldfelületi infrastruktúra

Rácz Mária (MÉK TK 06-0102)

Közlekedés

Szombati Csaba (Tkö 06-01176)

Víziközművek

Kiss István (TV, 06-0118)

Környezetvédelem

Novai György
Dr. Szanka Károly

Energetika, elektronikus
hírközlés

Somogyi János (TE, TH 06-0467)

Régész

Sóskuti Kornél

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Szank Községi Önkormányzat részéről

Palotás Olga Judit

Polgármesteri Hivatal
pályázati referens

Szabó-Mikor Éva

Szank Könyvtár, Információs és
Közösségi Hely intézményvezető

Mucsi László József

Gazdaságfejlesztési Bizottság elnök

Nagy Klára

Polgármesteri Hivatal
vezető-főtanácsos

Rékasiné Dr. Oláh Gizella

Pénzügyi Bizottság tag

Kucsora Tamás

Falugazdász

Kolompár Alexandra 8. osztályos tanuló rajza

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ.....	5
2. SZANK JÖVŐKÉPE	10
2.1 KIHÍVÁSOK	10
2.2 JÖVŐKÉP 2033.....	13
2.3 SZANK JÖVŐKÉPÉNEK KIBONTÁSA A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETRE VONATKOZÓAN	13
2.3.1 Társadalmi jövőkép	13
2.3.2 Gazdasági jövőkép	14
2.3.3 Táji, természeti környezet jövőképe.....	15
2.3.4 Épített környezet jövőképe.....	15
2.4 SZANK JÖVŐKÉPE A TELEPÜLÉSEK HÁLÓZATÁBAN ELFOGLALT POZÍCIÓJA TEKINTETÉBEN.....	15
2.5 TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE	16
3. STRATÉGIA.....	17
3.1 STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK	17
3.2 CÉLOK ÉS TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK RENDSZERE	27
4. CSELEKVÉSI TERV	28
5. MONITORING	37
5.1 BEAVATKOZÁSOK EREDMÉNYESSÉGÉNEK MÉRÉSE	37
5.2 A MONITORING MŰKÖDTETÉSE	38
6. FEJLESZTÉSI TERVLAP	38

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

1. BEVEZETŐ

Fejlesztési terv
célja,
megalapozása

Szank Településfejlesztési Terve a község környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira építve, hosszú távra (10-12 évre) jelöli ki a jövőbeni változások tervezett irányát és a fejlesztési célokat a település tervszerű, fenntartható, valamint gazdaságos fejlesztése és üzemeltetése érdekében.

Az adottságokat a „Szank Településterv 2022 Megalapozó vizsgálatok és javaslatok” című dokumentum tárta fel. A vizsgálat interjúk, csoportos megbeszélések segítségével derítette fel a helyi lakosok és vállalkozások elvárásait, javaslatait.

Eljárás indítása

Szank Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2021 decemberében elindította a Településterv készítését és tájékoztatta erről a társadalmi egyeztetésben résztvevőket a *településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól* szóló 6/2017. (VI.29.) önkormányzati rendeletnek megfelelően. Varga Ferencné polgármester felhívást intézett az egyeztető partnerek felé a községi honlapon és hirdetőtáblán, egyebek között a következőket kérve:

„A településterv akkor tölti be szerepét, ha felöleli községünk gazdasági szereplőinek települést érintő terveit és törekvéseit, valamint a helyi társadalom szükségleteit, ezért kérem Tisztelt Véleményező Partnereinket, vegyenek részt a tervezésben saját fejlesztési elképzeléseik közlésével, a felsorolt témákhoz kapcsolódó gondolataik megosztásával.”

Fejlesztési tervi
előzmények

Szank Községre átfogó, teljes körű településszintű fejlesztési koncepció és stratégia legutóbb 2009-ben, 6 éves kitekintéssel készült, címe: *„Szank Község Fejlesztési Dokumentációi”* (Euroterv 2002. Kft.) Alábbi fő megállapításai máig érvényesek, az újonnan készülő Fejlesztési tervbe átemelhetők:

A lakosságfogyás és elöregedő korösszetétel megállítása szükséges, elsősorban a közösségi aktivitás, képzettség, innovációs képesség növelésével, a fiatal és értelmiségi lakossági réteg megerősítésével.

A mezőgazdaság és a turizmus fejlődése, a bányászati szektor megmaradása és a vállalkozói aktivitás emelkedése lehet a helyi gazdaság fejlődésének motorja.

A település közlekedési kapcsolatainak javítása, a káros természeti folyamatok megszüntetése szükséges.

A 2016. évi *Integrált Településfejlesztési Stratégia* (készítette: Lizik Zoltán) a 2016-2026 időszakra vonatkozóan a következő átfogó stratégiai célokat jelölte meg:

Szank legyen a településen lakók számára olyan élhető település, amely megfelelő lakáskörülményeket és közlekedést, a lakosság képzettségének megfelelő munkahelyeket, egészséges környezetet, szociális és közbiztonságot, az élet minden területén esélyegyenlőséget nyújt.

A jövőben a település társadalma legyen befogadó és nyitott, értékeit a látogatókkal szívesen megosztó, környezettudatos.

Szank gazdasága a jövőben rugalmas és alkalmazkodó legyen.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

A település a jövőben is ápolja a kultúrát, hagyományait, őrizze meg sajátos identitását, védje meg és fejlessze tovább értékes és egyedülálló természeti és épített környezetét, erősítse meg turisztikai vonzerejét.

A stratégia az alábbi ábrán látható akcióterületi projekteket irányozta elő, melyeknek egy része megvalósult, más része folyamatban van, vagy átkerült jelen Fejlesztési terv időtávjátába. Néhány elképzelés teljesülése e terv távlatán is túlmutat (kisvasút újraindítása).

A helyi gazdaság fejlesztése terén „Szank Községi Önkormányzat Gazdasági Programja 2019-2024” az aktuális, elfogadott dokumentum. A program az alkalmazkodóképességre, a folyamatos megújulásra helyezi a hangsúlyt, melyre az egymás közti versenyhelyzet készíti a településeket. Az önkormányzat a versenyképesség támogatására közvetett eszközöket alkalmaz.

A helyi politikában a kistérségi együttműködést szorgalmazza, nyitott testületi munkát, PR tevékenységet folytat, szakszerű és gyors testületi döntéshozatalt gyakorol.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Gazdálkodási stratégiájában a pénzügyi egyensúly megteremtésére, a bevételek szinten tartására, a célszerű vagyongazdálkodásra törekszik, miközben a fejlesztéseket, befektetéseket ösztönzi és községi terveket fogalmaz meg.

A humán szolgáltatásra hangsúlyt helyez, úgy az egészségügyi alapellátás, mint a szociális szolgáltatás terén, valamint nevelési-, oktatási-, közművelődési intézményeiben és a sport területén.

Feladatot vállalt az önkormányzat a település arculatformálása terén is, elsősorban a kerékpárút, járdák és árkok felújításával, utak burkolatjavításával, ingatlanok felújításával. Megcélozza a program a termálvízkinccs feltárását és kiaknázását, leszögezve, hogy pénzügyi befektetőt, vállalkozót kell találni a hasznosításra. Biogáz kiserőmű létesítésével egyidejűleg többféle célkitűzést szeretne a község elérni (hulladék- és energiagazdálkodás).

A munkahelyteremtő beruházások betelepítésével elsősorban a fiatalok Szankon tartása a cél. A mezőgazdasági feldolgozóipar fejlődésére reális esély van megfelelő iparterületi kínálat mellett.

Az önkormányzat a kötelező feladatokon túl önként vállalja a lakosság szórakozását, pihenését, sportolását szolgáló rendezvények szervezést, egyesületek támogatását.

A „Helyi Esélyegyenlőségi Program 2019-2023” a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítására fókuszál. A HEP IT címen elfogadott Intézkedési Terv megvalósítását az ún. „HEP Fórum” felügyeli.

Országos és
vármegyei
koncepció

A társadalmi erőkre való támaszkodás szükségességére az 1/2014 (I.3) OGY. határozattal elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) rávilágít. A településfejlesztés nemzeti prioritásai között szerepel a vidéki települések népességmegtartó erejének erősítése, az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, a gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság megerősítése.

A Bács-Kiskun Vármegye Közgyűlésének 23/2021. (IV. 13.) határozatával elfogadott vármegyei Területfejlesztési Koncepció az OFTK releváns területi céljaira építkezik, ezen belül is a Szank vonatkozásában fontos vármegyei célok a következők:

A vármegye rendkívül gyenge *népességmegtartó képességének* javítása az életkörülmények és életkilátások javításával, komplex térségi programok révén.

Klímaváltozás elleni komplex *homokhátsági program* végrehajtása.

Komplex *gazdaságfejlesztés* alkalmazása, különös tekintettel a versenyképes korszerű vertikumú mező- és élelmiszergazdaságra, vállalkozói övezetekre, valamint tudásalapú termelő és szolgáltató ágazatok befogadására.

Minőségi környezet kialakítása, *fenntartható települési infrastruktúra* fejlesztése, az energiafelhasználás racionalizálása.

Lovas-, gyógy-, rekreációs-, gasztronómiai-, vallási és történelmi hagyományőrzésen alapuló *turizmus kiemelt fejlesztése*.

Humán erőforrás- és a közösségfejlesztés foglalkoztatási programok, hagyományőrzés, az oktatás fejlesztése által.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

A vármegye jövőképe 2040-re kitekintve: „Bács-Kiskun vármegye egy olyan hely, amely élő és élhető, ahol jó élni és ahová jó érkezni, amely értéket, egészséget és élményt nyújt az itt élőknek és az ide érkezőknek, valamint amely biztonságos otthon, kiszámítható gazdasági térség”. Átfogó célként fogalmazza meg az „Élhető város – élő vidék”, „Intelligens gazdaság” és „Belülről vezérelt ember és közösség” létrehozását.

A vármegyei koncepció a falvak lakosságszám-csökkenésének lassulására számít, főként a fiatal, gyermekes családok helyben maradása révén. Az életfeltételek a vízió szerint minőségiek, ugyanakkor megfizethetők lesznek a stabil gazdasági környezetre támaszkodva. A népesség képes lesz a változó folyamatokra jól reagálni, közben megőrzi tradícióit és élteti kulturális örökségét. A kistelepülések, mint Szank, az idelátogató turisták és a közeli város (jelen esetben Kiskunmajsa) számára is képes élményt, funkciót nyújtani.

A vármegyei közgyűlés kinyilvánította, hogy a „települések fejlesztése során kiemelten fontos az egészséges életkörülmények biztosítása”, ehhez kiváló minőségű, egészséges mezőgazdasági termékeket kell a vidéknek előállítania és a feldolgozó élelmiszeripari üzemeknek is folytonosan képesek kell lenniük a megújulásra. A szándék az, hogy a vidéki gazdaság és infrastruktúra fejlődése fenntarthatóvá váljon.

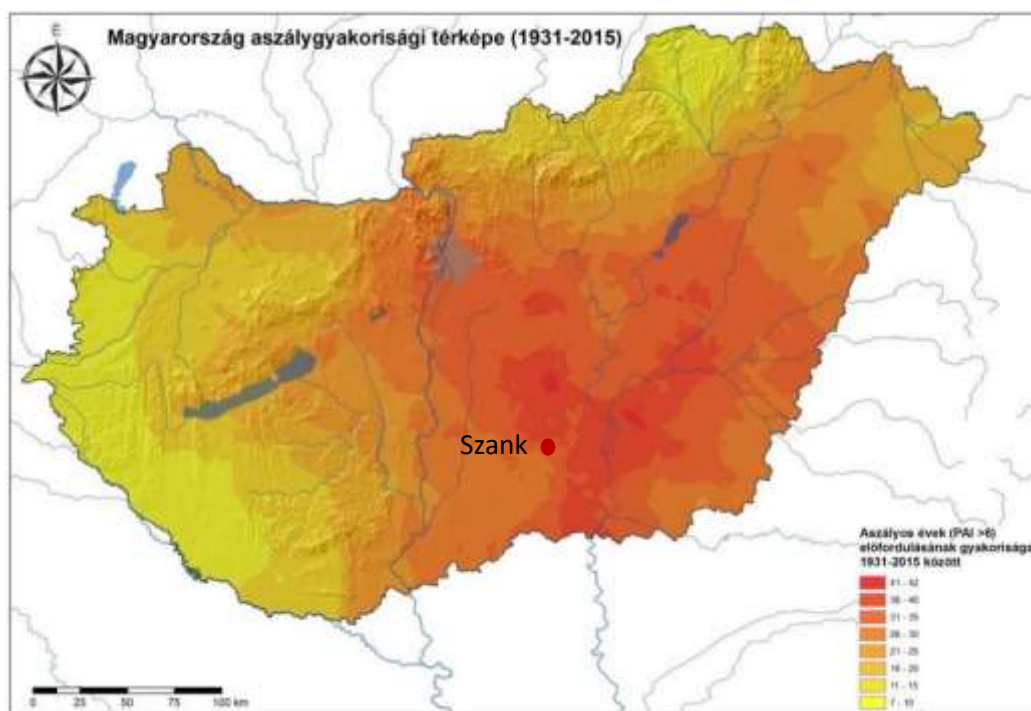
A vármegye 7 stratégiai célja közül Szankot közelről érintheti a Homokhátság klímaproblémáira komplex választ kereső vármegyei célkitűzés (S1), amelynek alapillérei a következő tervezett beavatkozások:

- Energetika: energiával való takarékoskodás, megújuló források használata
- Vízgazdálkodás: víztakarékoság, vízvédelem, csapadékvíz-visszatartás
- Együttműködés: a vízhiánnyal és szélsőségesebbé váló klíma problémájával érintettek összefogása
- Szemléletformálás: ismeretterjesztés, tanácsadás, hulladék újrahasznosítás népszerűsítése, biológiai sokféleség óvása
- Kutatás-fejlesztés: klímaváltozásra választ kereső technikák, újítások támogatása
- Alternatív gazdálkodási formák: napenergia-használat, nem megújuló anyagok körforgásos használata, biológiai-ökológiai termelés, tanyák egyedi megoldásai, „több lábon állása”, együttműködése
- Zöldség- és gyümölcsstermesztés, élelmiszeripar: növekedés, versenyképesség
- „Zöld-infrastruktúra”: minőségi zöldfelületek és szolgáltatások

Áldozatos
felelősség a jövőért,
belső
megelégedettség

Szank számára a „fenntarthatóság” igénye és jelenlegi hiánya már kézzel fogható valósággá vált: a Homokhátságot sújtó vízhiány és időjárási anomáliák közvetlenül veszélyeztetik a falu jövőjét. A környezeti feltételek romlása következményekkel jár a közösség és az egyének lelki-szellemi állapotára nézve is. A fenntartható fejlődés lényegét a világban eddig főként úgy fogalmazták meg, hogy ki kell elégíteni a jelen generációk szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetnénk a jövő generációk szükségleteinek kielégítését. Mára elmélyült, kibővült a fenntartható fejlődés eszménye. Egyrészt a „jólét” az anyagiakon túl a lelki és szellemi egészséget is magában foglalja, másrészt egyre nyilvánvalóbb, hogy korlátokat és feltételeket szükséges elfogadni, és közös megegyezéssel visszafogni az igényeket. Erre pozitív választ az ember és a közösségek belső életének gazdagodásával nyerhetünk.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Forrás: Nemzeti Vízstratégia

EU-trendek

Magyarország a 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó 2021/1060 EU rendeletben rögzített 5 *szakpolitikai célkitűzés* mindegyike esetében tervez beavatkozásokat, ezért várhatóan fejlesztési forrásokat is főleg e témakörökben tud majd biztosítani:

- „Versenyképesebb és intelligensebb Európa” (GINOP Plusz, DIMOP Plusz programok Európai Regionális Fejlesztési Alapból): kis- és középvállalkozások fejlesztése, kutatás-fejlesztés-innováció, digitalizáció, informatikai infrastruktúra, COVID-járvány hatásenyhítés
- „Zöldebb Európa” (KEHOP Plusz, IKOP Plusz, TOP Plusz, DIMOP Plusz, MAHOP Plusz programok ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból, KA Kohéziós Alapból, ETHA Európai Tengerügyi és Halászati Alapból): észszerű energiagazdálkodás, helyes vízgazdálkodás és katasztrófakockázat-csökkentés, körforgásos gazdaság (bölcs hulladékgazdálkodás), helyes ivóvíz- és szennyvízhálózat, természetvédelem, kármentesítés, levegőminőség-javítás, közösségi közlekedés fejlesztése, akvakultúra és halászat
- „Jobban összekapcsolt Európa” (IKOP Plusz program ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból és KA Kohéziós Alapból): vasúthálózat fejlesztés, közúthálózat fejlesztés, COVID-járvány közösségi közlekedésre gyakorolt negatív hatásainak csökkentése
- „Szociálisabb és befogadóbb Európa” (EFOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, DIMOP Plusz programok ESZA+ Európai Szociális Alap Plusz és ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból): foglalkoztatási helyzet javítása, egészségügyi helyzet javítása, oktatás és képzettség fejlesztése, társadalmi kirekesztődés és szegénység elleni fellépés, szociális és gyermekjóléti ellátás javítása, kríziskezelés, COVID-járvány hatásenyhítés

Tedd a jót és kerüld a rosszat!

- „A polgárokhoz közelebb álló Európa” (TOP Plusz és GINOP Plusz programok ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból): megyék közötti fejlődési egyenlőtlenségek kezelése, 109 kedvezményezett járás (Kiskunmajsai Járás ide tartozik) és a 36 legelmaradottabb járás komplex fejlesztése, kiemelt fejlesztési térségek (Balaton, Tokaji Borvidék, Közép-Duna Menti Térség) fejlesztése, városhálózat fejlesztése, vidéki térségek fejlesztése (elsősorban a munkalehetőségek és a közszolgáltatások elérhetőségének javítása, a kedvezőbb települési és térségi infrastrukturális és szolgáltatási környezet biztosítása és a helyi közösségek erősítése, továbbá a magas hozzáadott értékű munkalehetőségek és távmunka segítése), turizmusfejlesztés

Fejlesztési terv tagozódása

Szank Község Fejlesztési tervének a fenti előzményeket és tervezési kereteket figyelembe véve meghatározni:

- a település gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó *jövőképét*,
- a *jövőkép* eléréséhez szükséges *stratégiát* (célok és beavatkozások rendszerét),
- a *cselekvési tervet* (a célok eléréséhez szükséges feladatokat, programokat, pénzügyi és ütemezési tervet),
- a *fejlesztési tervlapot* (célok és akcióterületek térbeli rendjét)
- a *monitoring* feladatokat.

Fejlesztési terv készítésének szakmai keretei

A Fejlesztési terv tartalmi követelményeit a *településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet rögzíti.

2. SZANK JÖVŐKÉPE

2.1 Kihívások

Szank községnek hosszútávon szembe kell néznie a Dél-alföldi régió és Bács-Kiskun vármegye általános problémáival és a saját helyzetéből, adottságaiból eredő kihívásokkal és meg kell fogalmaznia az ezekre adható települési léptékű válaszait.

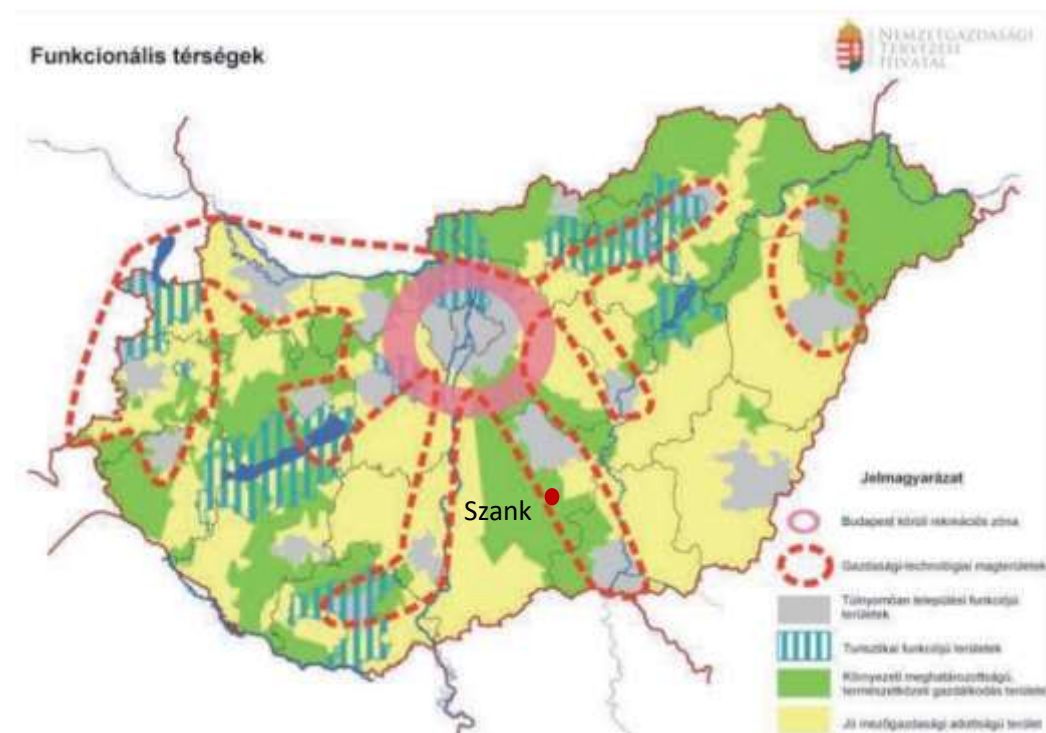
Térségi beilleszkedés

Az ország funkcionális térképén Szank a Kiskunmajsai Járás részeként egy kevésbé urbanizált térségben foglal helyet, ugyanakkor közúton 20-30 perc alatt három irányban is elérhető az M5 autópálya, mint fejlesztési tengely, amely összeköttetést biztosít országos szintű fejlődési folyamatokhoz. A környék jelentősebb kőolaj- és földgázvagyonnal rendelkezik, amely a készletek kimerülése után is kínál energetikai és gazdasági lehetőségeket a földgáz-tárolás, termálvízhasznosítás és feldolgozóüzemkapacitás révén. E viszonylag előnyös gazdaságföldrajzi adottságaira és természetbe ágyazottságára támaszkodva, és beteljesítve a „Tedd a jót és kerüld a rosszat” községi szlogent, Szank jó eséllyel megfelelhet az „élhető vidék” szerepkörnek.

A járásközpont Kiskunmajsa Város a településfejlesztési koncepciójában vállalta, hogy a Bács-Kiskun Vármegye Marketingstratégiájában találóan megfogalmazott „együttműködve versenyzés” elvét nemcsak a szomszédos városok, hanem a funkcionális kistérség viszonylatában is gyakorolja, vonzáskörzetének településeivel rugalmasan és a valós igényekhez alkalmazkodva működik együtt.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

A „túlhajtott versenyorientáltság nem szabad, hogy megakadályozza az együttműködést, s ugyanakkor nem oldódhat fel a közvetlen érdekek képviselete sem az együttműködésben, a kompromisszumokban” – fogalmaz a koncepció, leszögezve, hogy egy város is csak „akkor lehet sikeres, gazdaságilag eredményes, ha az a térség, ahol elhelyezkedik, erősíti a törekvéseit, szélesebb értelemben vett kereteket, támogatást, partnerséget biztosít számára”.

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030

Gazdasági dilemmák

Napjaink háborús és járványhelyzete ráirányította a figyelmet arra a vitathatatlan tényre, hogy a mezőgazdaság fontos stratégiai ágazat. A bizonytalan termés és az energiahiány miatt srófolódnak a fogyasztói árak, ugyanakkor a termelőnél ez egyelőre nem mutatkozik meg, a stabil és érdemi felvásárlási, feldolgozási háttér nem jött létre. A szakképzett munkaerő egyre drágább és hiányos is a humán erőforrás. Az intenzív kertészeti termeléshez és modern állattartáshoz szükséges korszerű technikák tőkeigényesek. E közben egyre kiszámíthatatlanabb és aszályosabb az időjárás, a klímaváltozásnak kitett növénykultúrák egy része számára lassanként termesztésre alkalmatlanná válik a termőtáj. A helyben hagyományos víziszárnyas ágazatot az ismétlődő madárinfluenza is sújtja.

A kevés tőkeerős vállalkozás az uniós és hazai támogatási projekteknek köszönhetően optimizmussal kivárhhatja az ágazat törvényszerű felemelkedését, azonban az őstermelők és családi gazdaságok számára a mezőgazdaságból való megélhetés kockázatos. A piaci és termelési viszonyokhoz való sikeres alkalmazkodáshoz elengedhetetlen az összefogás, ám a gazdák hajlandósága a szövetkezésre csekély.

Hazánkban még várat magára a minőségi hús, zöldség, gyümölcs iránti fizetőképes kereslet és a helyes értékszemlélet kialakulása, amely nélkül az élőlátás-igényes mezőgazdasági kultúrák és hagyományos kisüzemi állattartás fennmaradása eleve kétséges.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

A lakosság 20 %-a által ma is lakhelyként választott tanyavilág a földközelen maradás, a több lábön állás, a szabad lét, a bizalom és egymásra figyelés jó példáját hordozza, ugyanakkor a tanyahálózat megőrzése és fejlődőképessé tétele nagy infrastrukturális kihívást jelent.

A fenti problémákra mindazonáltal lehet találni megoldásokat. Reményt keltők a vízutánpótlásra és a Homokhátság komplex támogatására irányuló kormányzati szándékok. A globális élelmiszer-hiány következtében megnövekvő kereslet előbb-utóbb szintén pozitív hatást gyakorolhat a helyi termelésre és piaci viszonyokra. A minőségi termékek iránti vásárlói igény mindig is jelen volt, és az életszínvonallal együtt a fizetőképes kereslet is nőhet. Szankhoz a korábbi népszerűsítési akcióknak és rendezvényeknek hála néhány termék iránt már most is bizalom kapcsolódik.

A szénhidrogén-bányászat értékei számottevők a községben, az ágazat azonban átalakuláson megy át. A MOL Nyrt. az önkormányzat fontos partnere, az együttműködés kölcsönösen előnyös.

Szank a szabad vállalkozási zónák létrehozásának és működésének, valamint a kedvezmények igénybevételenek szabályairól szóló 27/2013. (II. 12.) Korm. rendelet szerint szabad vállalkozási zónának minősül. A településre beköltöző vállalkozások jelentős kedvezményeket kapnak adózási és foglalkoztatási szempontból.

A helyi és környékbeli élelmiszeripari tárolási és feldolgozási kapacitás gyarapodhat, ezáltal nagyobb hozzáadott értéket produkálhat az ágazat. Komoly eredményt könyvelhet el Szank az Ipari Park létrehozásával, a korszerű telephely felkeltette az élelmiszeripari vállalkozók figyelmét, számítani lehet a szektor bővülésére. Az önkormányzat további eszközei a gazdaságfejlesztés terén azonban erősen korlátozottak. Az infrastrukturális fejlesztések nagyságrendekkel meghaladják anyagi lehetőségeit, csakis a 90 % fölötti vissza nem térítendő támogatási arány mellett pályázhat forrásokra. Ugyanez mondható el a turisztikai attrakciók fejlesztéséről: az elmúlt 10-15 év erőfeszítéseit számottevő siker koronázta, a következő időszakban ezek hasznosítására kell koncentrálni.

Társadalom megújulása

A közösségi fejlesztés fókuszát a társadalom megújítására érdemes átirányítani, a korábbi „hard” elemekhez „soft” elemeket illeszteni. A piacokért folytatott versenyben és a nagyobb jövedelmezőséget célzó törekvésekben Szank a túlélését a folytonos megújulási képesség megőrzésével jelentős mértékben befolyásolhatja. Az egymásra figyelő, kölcsönösen segítő, tanulásra és gyors alkalmazkodásra kész, kreatív ötletekre nyitott lakosság és vállalkozói kör képes lesz a meglévő adottságokat megőrizni és előnyére fordítani. A község a helyi értékek, termékek népszerűsítésével, a cégek piacra jutásának segítségével, ipari cégek letelepülésére szolgáló terület kiejánlásával, helyes adópolitikával és vállalkozásbarát működéssel támogathatja a gazdaságot. E mellett lobbizhat a hiányzó infrastruktúrák, például a vízviszatarthási kapacitás, közút- és kerékpárút fejlesztés megvalósításáért. A termelők és fogyasztók közötti rövid ellátási lánc (REL) kiépítése főleg szervezési kérdés, ebben is rejlenek tartalékok.

Szank lakossága hozzávetőleg 2400 főt számlál, látványos növekedésre nincs kilátás. A már itt élő népesség helyi kötődésének megtartása igen nehéz a fiatalok elvándorlási tendenciája miatt. A helyi társadalom jó közérzete fontos tényező, elérésében szerepet játszanak olyan kézenfekvő települési erények, mint a barátságos és segítőkész közigazgatás, nyílt légkörű intézmények, érdemi közösségi részvétel a döntéshozatalban.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

2.2 Jövőkép 2033

A megalapozó vizsgálatok eredményeit összesítve megállapítható, hogy Szank fejlesztési szempontból meghatározó sajátossága, Budapest-Szeged fejlesztési tengelyhez való viszonylagos közelsége, természeti környezetbe való beágyazottsága, a jól fejlett helyi intézményi ellátás és turisztikai kínálat, a szénhidrogén vagyona települt bányászat átalakuló lehetőségei, a mezőgazdálkodás és állattartás viszonylagos fejlettsége, a tanyai életmód megmaradása, a víziszárnyas-nevelési hagyományok.

A településfejlesztést alapvetően veszélyeztető tényező a klímaváltozás okozta szélsőséges, aszályos időjárásból, és az állatállományt veszélyeztető járványokból eredő gazdálkodási kockázat, természeti környezet-pusztulás, a kisgazdaságok nehéz piaci helyzete, a fiatalok elvándorlása, a lakosság egyre kedvezőtlenebb korösszetétele.

A problémák és értékek áttekintése a korlátok számbavétele és a vélemények, javaslatok értékelése alapján állt össze Szank hosszútávra (10-12 évre) szóló általános jövőképe, amely a továbblépés ideálisnak és egyben elérhetőnek tartott irányát jelöli ki.

Szank Község Jövőképe 2035

„Szank igyekvő kistelepülés, ahol a lakosság, a gazdaság és a természeti-települési környezet egészséges együttműködése megvalósul”

2.3 Szank jövőképének kibontása a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

2.3.1 Társadalmi jövőkép

Jó közérzet

Szank lendületes, friss szemléletű falu, amely sokszínű közösségi életet él. Gyakoriak a kisebb-nagyobb rendezvények a különböző korosztályok számára. Változatos lehetőségek vannak a szabadidő szabadtéri eltöltésére. Az intézmények, civil szerveződések, egyházak szellemi-lelki biztonságot, feltöltődést nyújtanak.

Hozzáértő,
nyitott szemléletű,
egészséges
lakosság

A lakosság nyitott a változásokra, jól tájékozott, az intézmények hangsúlyt fektetnek az ismeretterjesztésre, támogatják az önképzést. Az idősebb generációk felismerik a fiatalok új kihívásait, méltányolható igényeit, legfőbb problémáit, és támogatják a jó megoldásokat. Egyre több fiatal helyben fog vállalkozásba és alapít családot. A lakosság száma nem csökken 2200 fő alá.

Az egészség, a szívósság és kitartás értéket képvisel, a lakosok az életmódjukat ennek megfelelően alakítják, az intézmények ehhez segítséget nyújtanak. A helyben termelt élelmiszer jó minőségű.

A falusi lét és a tanyai életforma előnyeit felismerik és élvezik a lakosok, értékelik a közösség erejét.

A sportolás, a horgászat és a vadászat népszerűek maradnak, bővülnek a lehetőségek. A tevékenységek közösségformáló ereje az emberek esélyegyenlőségét segíti.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Balási Bence 6. osztályos tanuló rajza

2.3.2 Gazdasági jövőkép

Mezőgazdaság jobb megélhetést ad	A vízutánpótlás révén javulnak a mezőgazdaság eredményei, jobb a termés minősége, kisebb kockázattal lehet vállalkozni az ágazatban. Az állattartás stabilizálódik. A termálvízre alapozott üvegházi kertészetek megszorodnak, több zöldséget termel a falu. A növénytermesztésben a rezisztens és tájhonos fajták választásának szempontja előtérbe kerül. A mezőgazdaság több lakos jobb megélhetését biztosítja. Szervezettebbé válik az ágazat a piacra jutás tekintetében. Az élelmiszer-feldolgozás egyre több fázisa helyben történik.
Alkalmazkodik a gazdaság	A helyi ipar és a bányászati üzemek megtalálják és lekövetik a változó igényeknek megfelelő átalakulás útját. A helyi szolgáltatások bővülnek, a kereskedelem a falu igényeire reagál. A helyi adóbevétel növekszik, az önkormányzati gazdálkodás tartósan stabillá válik. A forrásokkal jól bánó önkormányzat megfelelő vállalkozási környezetet tud kialakítani.
Energia- gazdálkodás, innováció	A termálvíz hasznosítás bekerül a gazdasági folyamatba. Az energia-takarékosság új formáit és az elérhető legjobb technológiát alkalmazva a vállalkozások versenyképesebbé válnak. A tudomány eredményeit a helyi adottságokra adaptálva újításokat is alkalmaznak. Stabil működésük kiegyensúlyozott foglalkoztatottsági helyzetet teremti.
A helyi piac becsülete	Egyre elfogadottabbá válik és nagyobb teret nyer a helyi áruk rövid elérési lánc (REL), a helyi piacot online helyi és térségi piacozási forma egészíti ki.
Elérhetőség, turisztika	Javul Szank elérhetősége járművel és kerékpáron. Megőrzi jó minőségét a közúti tömegközlekedés. Megkezdődik a keskeny nyomtávú vasútvonal újrakezdeményezése turisztikai céllal.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

A meglévő turisztikai attrakciók beágyazódnak a térségi kínálatba, egymással is összekapcsolódnak, önellátókká és önfejlesztőkké válnak. A szálláshely kialakítására alkalmas meglévő épületek turisztikai célra megújulnak. Bővül a tanyasi idegenforgalom.

2.3.3 Táji, természeti környezet jövőképe

Gyógyuló táj	A táj mozaikossága, a természetes állapotú tájrészek aránya megmarad, a monokultúra és ipari erdő nem nyer teret. A fenntartható állattartás visszatérése segíti a sokrétű élővilágú gyepek megmaradását. Előtérbe kerülnek a tájfajta növények.
Kevesebb vegyszer	A termőhelyhez és éghajlat-változáshoz jobban alkalmazkodó haszonnövényekre rendezkednek be a gazdák, a termelés a környezetet kevésbé terheli, a termék egészségesebb.
Vízvisszatartás	A helyben lehulló csapadékvizek nagyobb arányú megtartása, felhasználása valósul meg. A térségbe vízutánpótlás is érkezik, a vizes élőhelyek bővülnek, a talajvízszint emelkedik, az aszálykár csökken. A víztározók körül nedvesebb mikroklíma alakul ki, javítva a lakosság komfortérzetét.
Környezetvédelem	A víz nagyobb jelenléte révén porral kevésbé szennyezett lesz a levegő. A gázüzem zajvédelmi intézkedései következtében a környező területek túlterhelése megszűnik. A hulladékgazdálkodás fejlődése a környezetet kíméli.

2.3.4 Épített környezet jövőképe

Községközpont, lakóterület	Szank főutcája településközpontként tovább fejlődik. A középületek és közterületek állapota karbantartott marad. A helyi építészeti értékek megőrződnek a jövő számára. Az épületállomány fokozatosan megújul és korszerűsödik. Közműfejlesztés révén hozzáférhetőek lesznek a családi házas beépítés céljára kialakított területek. Sikerül megőrizni a falusias környezetre jellemző vegyes lakó- és gazdálkodó életformák békés egymás mellett élését.
Tanyák	A külterületi épületállomány az eredeti építési jelleget megőrizve megújul. A sokrétű tanyás életformán belül a hagyományos, fenntartható gazdálkodást életben tartják a kinnélők. A megközelíthetőség javul. Használatba kerülnek az egyedi, biztonságos közműpótlók.
Építés helyi anyagokból, helyi technikákkal	Az építési mód megfelelően reagál a táj értékeire. Az észszerűség és tájlesztetika diktálja a helyben és a környéken fellelhető építőanyagok és építési technikák, szakmunka, jártasság minél nagyobb arányú felhasználását, az idegen, tékozló megoldások elutasítását.

2.4 Szank jövőképe a települések hálózatában elfoglalt pozíciója tekintetében

Önállóság, Majsához és Homokhátsághoz kötődés	Szank a kis területű és lakosszámú Kiskunmajsai Járás legnagyobb lélekszámú, viszonylag fejlett községe, amely az alapellátások tekintetében önálló, de a járásközponthoz sok szálon kapcsolódik. A kölcsönösen előnyös együttműködés a mindenkori lehetőségekhez és igényekhez igazodik. Helyi gazdasága több ágazatra támaszkodik. Potenciálisan energiában bővelkedik, a megújuló források fokozatos feltárásával. A község összes szomszédjával együtt a Homokhátsági településcsalád nagy táborához tartozik, némileg a többiekéhez hasonló fejlődési pályát futhat be, ezért közös lobbitevékenységet szorgalmaz és végez.
---	--

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Nagyapáti Kitti 8. osztályos tanuló rajza

2.5 Településfejlesztési elvek rögzítése

Integrált szemlélet	A fejlesztési területek egymástól szét nem választott, <i>integrált megközelítése</i> a fejlesztési források megszerzése és felhasználása során egyaránt nagyobb hatékonyságot eredményez. A <i>gazdasági, társadalmi és környezeti szempontú</i> beavatkozások akkor sikeresek, ha mindhárom terület folyamatait kedvező irányba mozdítják. A várható hatások feltérképezése meg kell, hogy előzze a fejlesztés lépéseit. A komplex programokat több operatív programból, uniós és hazai források kombinációjával, magántőke bevonása mellett is lehet finanszírozni.
Fenntarthatóság	A településfejlesztés során kiemelten fontos a <i>fenntarthatóság elvének követése</i> , környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt. A környezeti fenntarthatóság egyik feltétele a takarékos energiafelhasználás, de egyre nagyobb szerepet játszik a megújuló energiák alkalmazása. A természeti környezetben a klimatikus kockázatok csökkentése a cél. A gazdaság minden ágában előtérbe kerülnek a körforgásos megoldások, a minél kevesebb hulladékkal járó gyártási, kezelési folyamatok, tevékenységek. A társadalmi folyamatokban az egészséges állapotú és szemléletű közösség garantálja az alkalmazkodás és megújulás képességét.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Korunkban a felgyorsuló változásoknak vagyunk tanúi, amelyekhez a lehető leghamarabb meg kell találni a megfelelő válaszlépést. A tájékozottság, a tudományos eredmények és a helyi lehetőségek egyidejű folytonos figyelése és összevetése innovatív megoldásokhoz vezethet.

Visszacsatolás Szank saját erőforrásait bevetve képes lesz arra, hogy rugalmasan alkalmazkodjon a mégoly gyors és váratlan változásokhoz is. Az igyekvő hozzáállás, a közösség ereje iránti bizalom, az eddig elért jelentős eredmények kiaknázása ígéretesnek tűnik, azonban gyakori visszacsatolás szükséges, hogy az esetleges rossz irányú folyamatok azonnal leállíthatók legyenek.

Társadalmasítás A döntéseket a lakosság részvételével kell meghozni. A közösen eltervezett tevékenységek a felelősségérzeten keresztül és a közvetlen sikerélmény kilátása által a célok teljesebb megvalósulásához vezetnek. A helyi ingyenes önkormányzati hírforrás működtetésének folyamatossága biztosítandó, továbbá uniós szándékok szerint támogatandó az információ-kommunikációs technikák minél hatékonyabb beépülése a község életébe a tájékoztatás, tervezés, előkészítés, létrehozás, megosztás és értékelés folyamataiban egyaránt.

3. STRATÉGIA

Szank elérendő jövőképe, a településfejlesztési elvek, valamint a község előtt álló kihívások alapján 5 stratégiai cél jelölhető ki, melyek megmutatják, hogyan lehet a jövőkép elérése érdekében a település meglévő belső erősségeire támaszkodni, gyengeségeit ellensúlyozni, a külső veszélyek fenyegetését enyhíteni és a kívülről érkező lehetőségeket kihasználni.

3.1 Stratégiai célkitűzések

Településünk 10-12 éves távlatú jövőképének eléréséhez a következő stratégiai célok megvalósításán keresztül vezet el az út:

1. Stratégiai célkitűzés

Egészséges, jól képzett, lokálpatrióta lakosság

Egészséges lakosság

A testi-lelki-szellemi egészség elérése és megtartása életre szóló feladat. Az egészségügyben folyamatosan adódnak feladatok, az ellátás fejlesztése mind a szakterületek, mind a körülmények, eszközök és szakemberek tekintetében kihívást jelent a községnek. Az intézményes ellátást támogatni lehet a helyi tanácsadó-megelőző programokkal, bevált alternatív módszerek és népi praktikák megismertetésével, és legfőképpen az egymásra való odafigyeléssel. A gyermekek számára tudatosítani kell, hogy az egészség egyenlő a szépséggel. Az egészséges életmódra nevelés minden lehetséges eszközét be kell vetni a lakókörülmények, táplálkozás, testmozgás, higiénia terén, Szank Egészségtervének segítségével, azt szükség szerint frissítve.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Közösségbe
tartozás

A lelki egészséget a közösségbe tartozás megalapozza. Az intézmények által nyújtott csoportos tevékenyedési lehetőségeket a község civil szerveződéseinek programjai egészítik ki. A szabadidő együttes eltöltésére érdemes minél nagyobb hangsúlyt fektetni. A sportolás, a horgászat és vadászat is ebbe a körbe tartozik. A közösségben lehet csak kifejleszteni az érzelmi intelligenciát, amely az IQ mellett fontos kellék az egyén boldogulásához.

Önkifejezés

Az önkifejezési formák támogatandók. Médiában, rendezvényeken, kiállításokon kapjanak nyilvánosságot és bátorítást a hagyománykövető tevékenységek, a művészi próbálkozások. A népi kultúra ápolása a múlttal is összeköt.

Generációk
egymás iránti
tisztelete

A generációk együttműködése ígéretes, egyik oldalon a fiatalság ereje, dinamikája, modern ismeretei, a másik oldalon a több szabadidő, tapasztalat, türelem és jó esetben a bölcsesség van jelen. Szükségük lehet egymásra: a falu az a nagyságrend, ahol könnyen kialakul az ismeretség, szimpátia és bizalom, ami ahhoz kell, hogy megtalálják-e az utat egymáshoz a generációk a kölcsönös előnyök érdekében.

Törőcsik Fanni rajza

Önképzés,
konfliktuskezelési
képesség

Az egész életen át tartó tanulás messze nem csupán az intézményes tanulási és képzési formákról szól, nagymértékben szerepet játszik az önképzés, amelyhez a települési intézmények jó terepet kínálhatnak. Pozitív példákkal, sikeres szanki életutak bemutatásával tanulásra lehet ösztönözni a lakosságot. Nem csak az eredményekre, hanem az odavezető út nehézségeire és a megoldás módjára is rávilágíthatnak az interjúk, bátorságot adva a hibázáshoz és a konfliktusok kezeléséhez.

Gyermekek és
idősek intézmény-
ellátása

A község gyermek-és időseellátási intézményeinek célszerű a 2400 fős lakosságszámra optimálisan berendezkedni. Elvárás, hogy megmaradjon a 8 osztályos általános iskolai, óvodai ellátás, legyen bölcsődei ellátás. Bővüljön a szociális ellátás, elsősorban az időskorúak számára. Az intézmények szakszerűen, összehangoltan, gondoskodóan működjenek, nyitottak legyenek a párbeszédre, rugalmasan alkalmazkodjanak a lakosság helyzetének és igényeinek változásához.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Pályaorientáció

A továbbtanulás vagy szakmaválasztás előtt álló fiatalok jó, ha tudnak arról, hogy helyben milyen végzettségű munkavállalókra van épp szükség, milyen szakmákban látszik esélyesnek a helyi piacra épülő vállalkozás sikeres indítása.

Református templom – általános iskolás rajza

Kérdések és válaszok

Az önkormányzati fejlesztési tevékenység tervezése a lakosság bevonásával, interaktív módszerrel, a megvalósítás és értékelés szintén társadalmi részvétellel történjen, ezáltal az „ön-kormányzás” igazi elve érvényesülhet. Az érdeklődés felébresztése mások tevékenysége és közös ügyeink iránt innovációs erőt jelent. Az érvelés képessége jobban kifejlődhet, a diskurzus tartalmasabb lehet. A társadalom könnyebben felismeri saját problémáit és rugalmasabban megtalálja az alkalmas válaszokat. Mások meghallgatása toleránsabbá tesz.

Gondoskodó hivatal

Az e-ügyintézés ugyan nagy előre lépés, de nem helyettesítheti a személyes találkozást az ügyintézővel a hivatalban, vagy akár azon kívül, ami egy faluban könnyen előfordul és megkönnyíti az itt élők dolgát. A hivatal készséges, előzékeny, megoldást kereső hozzáállása segít érzelmi kötődést kialakítani a településsel.

Témák kreatív párosítása

Szokatlanak tűnő megközelítések kreatív ötleteket indíthatnak el: természetvédelem és gazdaság (pl. idegenforgalom), természetvédelem és művészetek (pl. alkotótábor), természetvédelem és egészségügy (népigógyászati praktikák, növényismereti kör, idősök terápiás növénygyűjtése, kertészkedése), oktatás és gazdaság (pl. nyári nyelvi tábor, biodinamikus iskolai kert), hitélet és gazdaság (zarándok-turizmus), örökségvédelem és gazdaság (védett épületek örökbe fogadása vállalkozások által) és a sor korlátlanul folytatható.

2. Stratégiai célkitűzés

Élménydús mindennapok

Attrakciók

Szank már most is elmondhatja magáról, hogy számos élményt kínál az itt élőknek és az ide látogatóknak rendezvények alkalmával és látogatóhelyeken. A térségben is kiemelkedőnek számító Szanki Meggy és Mézfesztivál a külföldiek érdeklődését is felkeltette, a gazdag szórakoztató program mellett értéknapi és vásár is kapcsolódik hozzá. Évente csaknem félszáz kulturális rendezvényen majdnem tízezer látogató fordul meg Szankon. A helyi alkotó közösségek kiállításai és az ismeretterjesztő előadások is színesítik a falu életét.

A helyszínek kialakítása az elmúlt évek kitartó munkájával, pályázati támogatások sikeres igénybevételeivel megtörtént. A jövőben azon kell munkálkodni, hogy fenntarthatók legyenek a létesítmények, minél több helyi és ideérkező látogatót fogadjon a Kiskun Emlékhely, a Gy. Szabó Béla Képtár, a Sportszálló és Tekecsarnok, az Ízek Háza és Kincsestár, a Büszkeségpont, a Horgásztó és Pihenőpark. Látványossággá fejlesztendő a Községi Piac és az Arany János utcai Alkotóház is. A nagyobb események lebonyolításához a helyi és környékbeli középiskolásokat közösségi szolgálatra célszerű bevonni.

A község közösségi életének legfőbb bázisa a Vörösmarty Községi Színtér, ahol összefuttathatók az információk és a szervezési feladatok, összehangolandoók és központilag menedzselendők a községi szabadidős események.

A falu területén szérszórta található attrakciók kerékpárral, vagy lovaskocsival való bejárását érdemes szervezetté tenni, ezzel nagyobb látogatottságot és maradandóbb élményszerzést lehet elérni.

Lovarda, termálfürdő

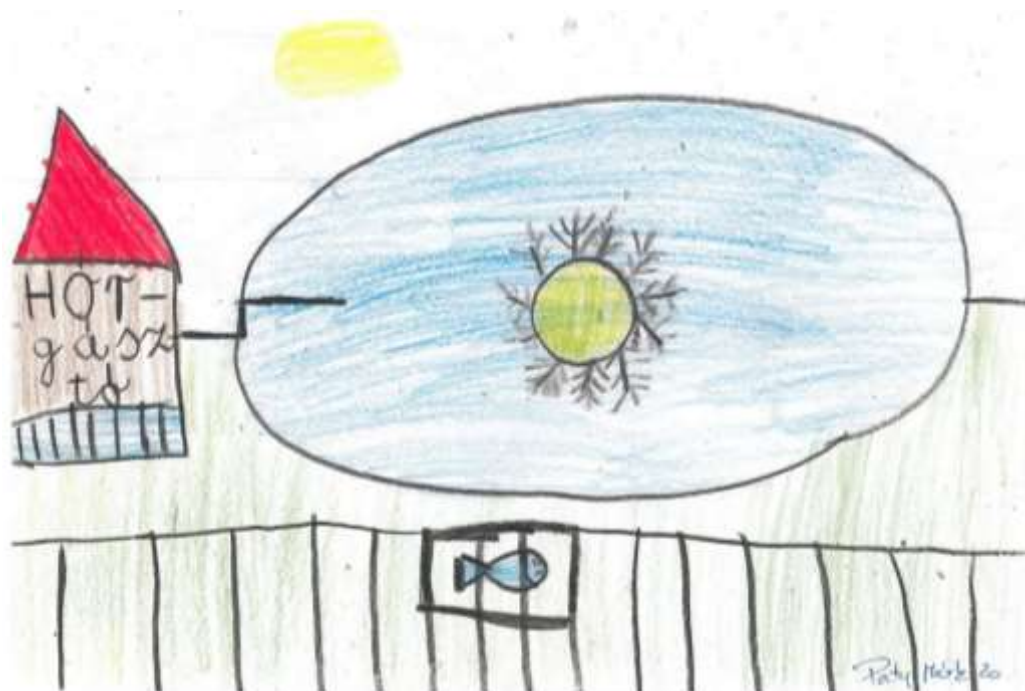
Az egykori lőtér helyén kialakult lovarda egyesületi működtetéssel továbbfejlesztendő, hogy a gyermekek egészségre nevelésében is feladatokat láthasson el. A termálvíz rendszerbe állítását követően fürdővel egészülhet ki a szabadidő-központ.

Horgászat, vadászat, motorsport

A horgászatnak Szankon is stabil bázisa van, több tavat is üzemeltetnek és ezek fokozatosan kiegészülnek egyéb pihenési, szórakozási és szezonális szálláshely funkciókkal, több generáció közös időtöltését biztosítva. A tevékenység sok szempontból hozzájárulhat a lakosság jó közérzetéhez.

A rekultivált hulladéklerakó területén lévő off-road pályát a működéséhez szükséges fejlesztésekkel és engedélyek beszerzésével versenyek tartására alkalmassá lehet tenni.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Patyi Márk 2. osztályos tanuló rajza

Külterületi,
tanyasi
vendéglátás

A külterületen, elsősorban a működő tanyákon és a magánszférában tervezett vendégházakban sajátos idegenforgalmi kínálat hozható létre, elsősorban közös érdeklődési körű kisebb csoportoknak. A „kutyások”, a biokertészkedést közelről látni akarók, az állatsimogatásra vágyó kisgyermekek családjai és még számos réteg számára hiánypótlók lehetnek ezek a kis volumenű szolgáltatások, ezért keresletre tarthatnak számot.

MOL Nyrt.
újrahasznosítandó
épületei

A helyi szénhidrogén-bányászat visszaszorulása során közösségi célra és idegenforgalmi szálláshelyek bővítésére is alkalmassá tehető épületállomány maradt vissza. A barnamezős létesítmények sorsát a gazdasági társasággal együttműködve kell rendezni.

3. Stratégiai célkitűzés

Stabil munkalehetőség és jövedelem

Munkahely,
jövedelem

A munkahely és jövedelem alapozza meg a lakosság boldogulását, ezért a község gazdasági életét a fejlődés motorjaként kell értelmezni és a település irányításában a vállalkozókra a legfontosabb fejlesztési partnerekként érdemes tekinteni. A kialakult helyi ipari és mezőgazdasági üzemek folytonos átalakuláson mennek át a gazdasági környezethez igazodva. Szanknak létérdeke, hogy erőfeszítéseiket támogassa.

Innováció,
párbeszéd

Részt vehet a községi önkormányzat a különböző gazdasági szereplők közötti kölcsönösen előnyös kapcsolatok generálásában, a közös marketing-elemek kidolgozásában, és egyéb, kis ráfordítást igénylő feladatokban. Az adópolitika viszonylag szűkre szabott eszközével elsősorban a helyi munkaerőfoglalkoztatást és az innovatív vállalkozásokat célszerű támogatni, továbbá biztosítani a vállalkozási szféra bővülését.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Ipari Park

Az Ipari Parkban létesült telephely és csarnok hasznosulása lökést adhat a környező terület hasonló fejlesztéséhez. Elsősorban az élelmiszeripar illeszkedik jól Szank adottságaihoz, ebben az ágazatban célszerű vállalozási partnerek betelepülését előmozdítani. Fenn kell tartani a gazdasági célra kijelölt területek jogállását és szükség szerint bővíteni ezeket a falu rendezési tervében, ösztönözve ezzel a vállalkozások kialakulását az arra alkalmas helyeken.

A helyi termékfejlesztések sikerét a szanki márkák összekapcsolásával, egy csomagban való népszerűsítésével segítheti elő a település.

Varga Dominik rajza

Mezőgazdaság

Szankon a mezőgazdaság termőhelyi adottságai a kedvezőtlen klímaváltozás miatt romlanak. Az aszály különösen nagy és mélyre ható problémát jelent a Homokhátságon, amelyben a község elhelyezkedik. A kialakult gyepek, a szántóföldi gabona-, takarmányszőlő- és gyümölcsstermesztés egyaránt megsínyli a vízhiánynak való kitettséget. A mozaikos tájhasználatnak részét képezik az erdőterületek is, de az erdő túlzott térnyerése a mezőgazdaság eltartóképességét visszaveti és az ipari céllal telepített fajták a talaj vízháztartásának sem kedveznek.

A vízutánpótlás kulcsszó a mezőgazdaságban, amely vármegyei szinten is prioritást élvező stratégiai célkitűzés. A zöldségtermesztés bővítése szintén általános irányvonal, de nyilvánvaló, hogy öntözés nélkül e téren is csekély eredmény érhető csak el.

A klimatikus viszonyokat jobban tűró fajták kutatási eredményeit figyelni és alkalmazni érdemes. A rezisztens, a táji adottságokhoz hozzászokott növények választása az esetleges nagyobb munkaerőigény és kisebb termőmennyiség ellenére is szintén alternatívát jelenthet. A helyes fajták kiválasztása, azok optimális mértékű változatossága, a megfelelő termőterület-nagyság alkalmazása versenyelőnyt jelenthet a gazdáknak. A fiatalabb nemzedék friss tudása és az idősebbek termelési tapasztalati egymást kölcsönösen kiegészíthetik.

A hajtatasos, fóliás és üvegházás kertészeti kultúrák energiaigénye jelentős, napelemek, nagyobb kapacitás esetén a helyi termálvízkincs rendszerbe állításával rentábilissá válhat a termesztés.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

A víziszárnyasok tartásának jelentős kapacitása alakult ki Szankon és a környező többi településen is. Az ágazat helyzetét megnehezíti az utóbbi időben gyakoribbá vált madárinfluenza, egyebek közt e miatt is csökkent a volumen. A szabad tartás távlatban kimeríti a környezetet, mert erősen igénybe veszi a talajt és a talajvizet, ugyanakkor sok családi vállalkozás számára megélhetést jelent, mivel a felvevőpiac növekvő, és szervezett az integrátori rendszer.

Tanya- gazdaságok

Az tanyavilágban a földművelést és állattartást összehangoló, hulladékot visszaforgató, leginkább csak önfenntartásra szolgáló gazdálkodás folyik, ennek tudása és tapasztalata még élő hagyomány. A külterületen élő számának csökkenése, az épületállomány avultsága ellenére is értéket jelent a tanyavilág, mert jó példákat mutathat a fenntartható mezőgazdaságra, kísérleti terepe lehet az ökológiai szemléletnek, és fejlődésre alkalmas helyszíneken alakult ki. A kinnélés és gazdálkodás feltételeit jelentősen javíthatja az egyedi közműpótlás és helyben hozzáférhető megújuló energiák használatának gyakorlatba állítása, a helyi termék piac szervezettebbé válása és a kiegészítő tevékenységek, egyebek között a tanyai turizmus bővülése.

Közlekedés- fejlesztés

Szankon csak a lakosok egy része tud munkát vállalni, az eljáró dolgozók helyzetét csak közvetve képes a település segíteni, főként a hivatásforgalmi közúti és kerékpáros kapcsolatok javításán dolgozva és lobbizva.

Vállalkozásbarát település

Megkönnyíti a faluban élők dolgát az ügyintézésnek a városhoz képest személyesebb módja. Az e-ügyintézés ugyan nagy előre lépés, de a közvetlen kommunikációt nem mindig pótolja. A hivatal készséges, előzékeny, megoldást kereső hozzáállása segítheti a kisvállalkozókat is.

Varga Máté 5. osztályos tanuló rajza

Tedd a jót és kerüld a rosszat!

4. Stratégiai célkitűzés Rendezett otthont nyújtó falu

Falukép	A rendezett falukép, a jól karbantartott épületállomány jó benyomást kelt az ideérkezők számára és elégedettséget az itt élőkben. Szank e tekintetben is igyekvő település, tetten érhető a folyamatos gondoskodás.
Értékvédelem	Az építészeti és történeti értéket hordozó épületek adják a falukép egyediségét, ezek megőrzése akkor is fontos, ha nem teljesen tudnak megfelelni a modern igényeknek. Legalább azoknak az épületeknek a megmaradását el kell érni, amelyek a Településképi Arculati Kézikönyvben (2018) szerepelnek. A dokumentumot interaktív módon érdemes népszerűsíteni. Az üressé vált védett épületeket felújítás és korszerűsítés keretében mielőbb újra kell hasznosítani.
Fedett-nyitott találkozási pontok	A városi nyüzsgés hiányát pótolhatja a közterületi találkozási pontok létrehozása. Az üzletek és intézmények bejárata közelében kialakított, esőtől, erős naptól és szélről óvó előtetők, lefedések, pergolák, lugasok csekély költséggel megvalósíthatók, ugyanakkor helyet adnak a lakosok spontán találkozására, beszélgetésére.

Csörögi Anett 8. osztályos tanuló rajza

Lakóterület fejlesztés	Szank lakóterületeinek bővítését szakaszosan meg kell valósítani annak érdekében, hogy az önállóvá váló fiatalok családi házat építhessenek. Elsőként a közművekkel ellátott utcaszakaszok, majd az önkormányzati telekcsoportok beépülését kell előkészíteni a hiányzó infrastruktúra pótlásával, közterület- és telekalakítással.
------------------------	---

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Megújuló energia használata	A község termálvíz-kincsének fenntartható kiaknázását gazdasági, épületenergetikai jóléti célra, komplex koncepció alapján meg kell kezdeni és ütemezetten megvalósítani. A megújuló energia növekvő felhasználási aránya csökkentheti a káros anyagok kibocsátását és megtakarítás érhető el az energiaellátás költségeiben, ezért napelemek, napkollektorok, tanyai háztartási szélkerekek telepítését kell szorgalmazni. Önálló fotovoltaikus erőmű és biogáz erőművek létesítése is indokolt lehet.
Energia-takarékosság	A közintézményeknek helyet adó épületek kisebb-nagyobb energetikai korszerűsítést, átalakítást igényelnek, amely legtöbbször utólagos hőszigeteléssel és a nyílászárók cseréjével is együtt jár. A belső gépészet és vizesblokkok megújítása kapcsán az informatikai hálózatokat is cserélni, vagy bővíteni érdemes. Az energia jelentős része a közlekedésre megy el, ezért a közlekedési kényszer csökkentése, az otthonról dolgozás feltételeinek megteremtése szükséges.
Közműellátás fejlesztése	A leamortizálódott ivóvízvezetékek cseréjét fokozatosan el kell végezni. Pótolni szükséges a hiányzó vezetékszakaszokat az új beépítésre kerülő lakóterületeken. A szennyvízcsatorna-hálózatot ki kell bővíteni a lakóterület-fejlesztési akcióterületeken. A zártkerti fekvésű belterület-közelében kertekben az alapvető infrastruktúrák pótlását fokozatosan el kell végezni. A kinn élők életminőségének javítása és a gazdálkodásból származó jövedelemszerzés támogatása céljából biztosítandó az ivóvíz, villany, esetleg földgáz kiépítése is.
Közlekedés fejlesztése	A közutak rossz állapota vagy a burkolatok hiánya visszaveti az életminőséget és a helyi gazdaságot is hátrányos helyzetbe hozza. A Bócsa irányába vezető országos közút kiépítése részben megvalósítás alatt áll, további folytatását az 54-es számú főútig Bócsa és környéke településeivel karöltve kezdeményezni kell. Folyamatos karbantartást igényelnek további belterületi és külterületi utak is. A munkálatokkal egyidejűleg az érintett csapadékelvezető csatornákat is ki kell építeni. A Kiskunmajsára vezető országos közút mentén biztosítani kell a kerékpárosok elkülönített közlekedését.

5. Stratégiai célkitűzés

Gondozott, megóvott természeti környezet

Éltető víz	A Homokhátság aggasztó vízhiánya és aszályossága beavatkozásokat sürget a térségben. A vízutánpótlás az Integrált Települési Vízgazdálkodási Stratégia (ITVT) programjának megfelelően fokozatosan történhet meg a Duna-völgyi Főcsatornából, a Dong-éren. Első ütemként a Szanki tározótó valósulhat meg, amelynek terve rendelkezésre áll; ugyancsak kézenfekvő a Banó-tó visszaállítása, amely egykori természetes tómederként kevés eszközzel elárasztható. További záportavakban őrizhető meg a lehulló csapadék és a Dong-érből visszaduzzasztott víz. A vízvisszatartás elsősorban a talajvíz visszapótlását, a természetes növényzet megőrzését szolgálja, de a gazdálkodási feltételeket is javíthatja. Kedvező mikroklimát, egészségesebb lakókörnyezetet hoz létre. Jó hatással van a lakosság közérzetére.
Tájfajta növények	A táj adottságaihoz jól alkalmazkodó, ellenállóképes, nemesítés előtti időkből származó növények termesztése csökkenti a zöldség-, szőlő- és gyümölcskultúrák időjárás- és betegségnak való kitettségét. A sokféleség egyrészt ökológiai értéket képvisel, másrészt változatos kínálatot jelenthet a helyi és környékbeli piacon. A tapasztalatok és kutatások

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

nyomán, az új technológiákat is bevetve a feldolgozásban és termékfejlesztésben helyi eredmények születhetnek. Az erdő- és vadgazdálkodásban is ezeket a régi-új szempontokat célszerű feleleveníteni.

Zöld infrastruktúra Szank története a kunok megtelepedésével kezdődik. Az egykori növényzet jelentősen eltért a jelenlegitől. A falu zöldfelületeinek fejlesztése, úgy a fasorok és közparkok, mint az intézménykertek a középkorinak megfelelő kiültetést kaphatnak, ezzel illeszkedhetnek a kun hagyományokhoz és egyedi településképi imázst teremthetnek.

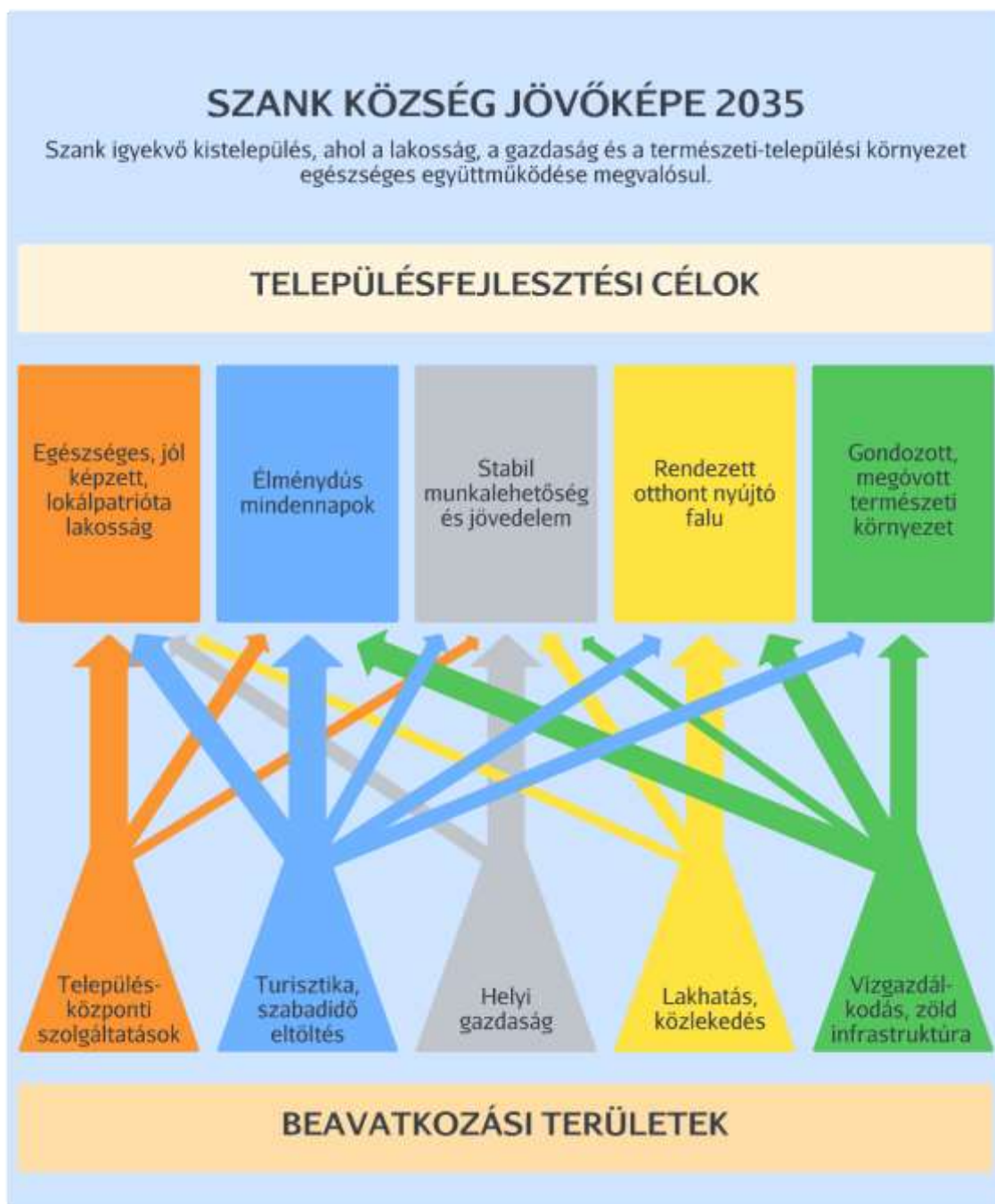
Monostori Márkó 4. osztályos tanuló rajza

Tanösvények	A reményeink szerint visszanedvesedő rétek mentén egyszerű eszközökkel tanösvényeket lehet létrehozni, a lakosság öntevékenykedésére is alapozva. Rövidebb és hosszabb gyalogos és terepkerékpáros túraútvonalakkal nem csupán a szanki természet szépségeit és a turisztikai attrakciókat lehet az ismeretterjesztésbe és a szabadidő eltöltésbe bevonni, hanem a környező települések közeli látványosságait is, egyebek között a Jászszentlászlóra is átnyúló, visszatöltődő Banó-tavat és Banó-halmot, a Móricgát felőli Messzelátó-dombot. A közösségi célt szolgáló útvonalak pihenőit érdemes „örökbe adni”, az egyéni felelősségvállalásra apellálni.
Tanyaprogram	A külterületen még ma is a lakosság számottevő része él tanyákban. A tanyai életforma és gazdálkodás a fenntarthatóság mintaképe lehet, a megőrzött jó hagyományok éltetése révén. A körforgásos gazdaság kicsiben kitapasztalható, kipróbálható, lemásolható.
Környezet-tudatosság	A civil erők eddig is és várhatóan ezután is fellépnek a környezet védelmében. Nem lehet eléggé megbecsülni a környezet-tudatos magatartást és tenni akarást. Számos esetben a „hivatalos utat” és intézményes beavatkozást megelőzve lépnek akcióba az aggódó lakossági csoportok, település közötti határt sem ismerve, hogy a természet és a kultúrtáj értékeit megmentsék. A pillangó-effektushoz hasonlóan terjed tovább a jó szemlélet, ha több helyen és többször kap említést, ismertetést, bemutatkozási lehetőséget.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

3.2 Célok és tervezett beavatkozások rendszere

A stratégiai célkitűzések eléréséhez szerteágazó beavatkozásokkal lehet utat találni. A jövőkép, a célok és a tervezett beavatkozások hatásmechanizmusát az alábbi ábra érzékelteti, ábrázolva a kapcsolat erősségének mértékét is.

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

4. CSELEKVÉSI TERV

A Cselekvési terv a Fejlesztési tervlappal összhangban bemutatja az egyes akcióterületek beavatkozásainak tervezett célját, helyszínét, tartalmát. A megvalósítás legfontosabb feltételeit is tartalmazza: megadja az indikatív költségvetési értékeket, rámutat a finanszírozás lehetséges forrásaira és a beavatkozás teljesítésének időtávlatára.

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlata
Településközpont Szolgáltató Akcióterület	Fogorvosi rendelő kialakítása	Kossuth u. 18. Hrsz: 177	Fogorvosi rendelő kialakítása családsegítő és gyermekjóléti szolgálat helyén	110	TOP_PLUSZ-3.3.2-21	3 év
	Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat kialakítása	Béke utca 33. Hrsz: 1	Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat kialakítása	60	TOP_PLUSZ-3.3.2-21	5 év
	Gy. Szabó Béla Képtár és könyvtár	Béke u. 40. Hrsz: 532/2	Teljes körű energetikai célú külső, belső felújítás	64	TOP_PLUSZ-2.1.1-21	3 év
	Vörösmarty Mihály Szolgáltató Tér	Rákóczi utca 22. Hrsz: 1	Külső szigetelés; házasságkötő terem felújítása: padlóburkolat kialakítása, nyílászáró csere	30	TOP_PLUSZ, LEADER VP	7 év
	Szanki Polgármesteri Hivatal	Béke utca 33. Hrsz: 1	Tetőfelújítás; Belső felújítás: belső burkolat felújítása, belső nyílászárók cseréje, irodák folyosóval történő elválasztása; akadálymentes mosdók kialakítása; udvarrendezés	100	TOP_Plus-1.2.1-21 Vidékfejlesztési Program	10 év
	Bölcsőde kialakítása	Béke utca 27. Hrsz: 30	Bölcsőde kialakítása	45	TOP_PLUSZ	

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Szociális bentlakásos otthon felújítása	Jókai utca 2. Hrsz: 84/1	Tetőfelújítás	20	TOP_PLUSZ-3.3.2-21	10 év
	Szociális bentlakásos otthon férőhely bővítés	Jókai utca 2. Hrsz: 84/1	Új épület építése	240	TOP_PLUSZ-3.3.2-21	10 év
	Szociális bentlakásos otthon apartmanok kialakítása	Halasi utca 25. Hrsz: 58	Apartmanok kialakítása szociális bentlakásos otthon céllal	140	TOP_PLUSZ-3.3.2-21	10 év
	KRK Központi Általános Iskola Gy. Szabó Béla Tagiskolájának Tornacsarnoka	Béke utca 73. Hrsz: 194	Meglévő vizesblokkok, öltözők felújítása Színpad felújítása	60	Magyar Falu Program	5 év
	KRK Központi Általános Iskola Gy. Szabó Béla Tagiskolájának Tornacsarnok bővítése	Béke utca 73. Hrsz: 194	Új vizesblokk, öltöző kialakítása épülethez történő hozzáépítéssel	180	Magyar Falu Program TOP_Plus-1.2.1-21	5 év
	KRK Központi Általános Iskola Gy. Szabó Béla Tagiskola	Béke utca 73. Hrsz: 194	Villamoshálózat felújítása Kerítés felújítása	60	Magyar Falu Program	5 év
	KRK Gólyafészek Óvoda Gy. Szabó Béla Tagóvodája	Béke utca 27. Hrsz: 30	Tetőfelújítás	50	Magyar Falu Program TOP_Plus-1.2.1-21	10 év
Turisztikai Szabadidős Akcióterület és	Kiskun Emlékhely	Emlékhely dűlő 1. Hrsz: 020/25	Napelemes rendszer telepítése	11	TOP_PLUSZ-2.1.1-21	3 év
	Kiskun Emlékhely	Emlékhely dűlő 1. Hrsz: 020/25	Elektromos hálózat növelése, Fedett színpad kialakítása Vezetékes ivóvíz, szennyvíz, és gáz hálózat kiépítése, automata öntözőrendszer kialakítása	70	TOP_PLUSZ, LEADER Vidékfejlesztési Program	5 év

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Horgásztó	Hrsz: 026/5	Újabb tó létesítése	20	VP6-19.2.1.-50-6.2-21	3 év
	Sporttelep	Félegyházi út Hrsz: 86	Futókör kialakítása; Teniszpálya felújítása Kültéri medence építése Kültéri zuhanyzók, mosdók öltöző kialakítása Kamerarendszer kiépítése Áramellátás megnövelése, elektromos hálózat felújítása Labdarúgó pályák kültéri világítás korszerűsítése Kerítés építés II. ütem Beléptető elektromos kapu rendszer kiépítése	220	TOP_Plusz-1.1.3-21 vagy TOP_Plusz-1.2.1- 21 vagy LEADER TAO	3-10 év
	Szanki Polgármesteri Hivatal Sószoba	Béke utca 33. Hrsz: 1	Elektromoshálózat felújítása	12	LEADER	3 év
	Ízek Háza	Rákóczi F. u. 21. Hrsz: 552	Épület külső felújítása: tetőfelújítás, külső szigetelés	60	TOP_Plusz-1.1.3-21 vagy TOP_Plusz-1.2.1- 21	10 év
	Alkotóház	Arany J. u. 93. Hrsz: 132	Épület felújítása, vizesblokk kialakítása, fedett szín kialakítása, kertépítés	45	Kisfaludy2030 TOP_Plusz-1.1.3-21	7 év
	Szénhidrogén bányászat története kiállító tér kialakítása	Halasi utca 25. Hrsz: 58	Épület belső felújítása; vizesblokkok kialakítása; fedett terasz kialakítása; kerítés építés; kertépítés	80	Kisfaludy2030 TOP_Plusz-1.1.3-21	7 év
	Rendezvényház	Félegyházi út Hrsz: 87; 088/8	Többfunkciós 300 fős rendezvényház, és szálláshely kialakítása	450	TOP_Plusz-1.1.3-21 vagy TOP_Plusz-1.2.1- 21	10 év

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Horgásztó	Hrsz: 026/5	Vizesblokk bővítése; szálláshely kialakítása, közösségi épület kialakítása	60	Vidékfejlesztési Program	10 év
	Lovarda	Árpád utca K-i vége Hrsz: 021/42	Lovasoktató sporttelep és szabadidő park kialakítása	100	Vidékfejlesztési Program LEADER TOP_Plusz-1.1.3-21	5 év
	Motorsport	Hrsz: 0117/39	Hivatalos Enduro és Motorcross pálya kialakítása, engedélyek beszerzése, szolgáltatás fejlesztés	10	Vidékfejlesztési Program LEADER	5 év
	Tanyai idegenforgalom fejlesztése, elsősorban tanyafejlesztési területeken és „Vendégház” „Lovarda” akcióterületi helyszíneken	Külterületi helyszínek	Tanyai életmódhoz és gazdálkodáshoz kapcsolódó turisztikai attrakciók, szálláshelyek, vendéglátási formák kialakítása, kinnlakáshoz szükséges infrastruktúra-fejlesztés	1-100	hazai források	1-15 év
	Termálfürdő	Hrsz: 021/11,42	Termálfürdő kialakítása	1000-2000	Kisfaludy2030 TOP_PLUSZ	15 év
Gazdaságfejlesztési Akcióterület	Gazdaságfejlesztés 1 akcióterületen Iparcsarnok kialakítása	Hrsz: 086/11 hrsz	Kétszázatú, 600 m2-es csarnok kialakítása közmuvekkel, szociális helyiséggel	203	TOP_PLUSZ-1.1.1-21	4 év
	Gazdaságfejlesztés 1 akcióterületen Élelmiszerfeldolgozó kialakítása	Hrsz: 084/47	Vállalkozásfejlesztés: meglévő gazdasági csarnoképület átalakítása és bővítése élelmiszerfeldolgozási tevékenységhez	300	GINOP_PLUSZ	5 év

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Gazdaságfejlesztés 1 akcióterületen Iparterület infrastruktúra fejlesztés III. ütem	Hrsz: 086/11 hrsz	Iparterület infrastrukturális fejlesztése –belső úthálózat, közvilágítás kialakítása, napelem park telepítése; földhő hasznosítás	60	TOP_PLUSZ-1.1.1-21	10 év
	Piactér	Arany J. u. 23. Hrsz: 101/5	Új üzlethelységek kialakítása, üzlethelységek felújítása, vezetékes gáz bekötése, kamerarendszer kiépítése	100	VP6-7.2.1-7.4.1.3	5 év
	Gazdaságfejlesztés 2 akcióterületen Gazdasági telephely kialakítása	Félegyházi út mellett Hrsz: 084/23,24,25	Önkormányzati gazdaságfejlesztés – gazdasági telephely kialakítása	400	GINOP_PLUSZ	10 év
	Gazdaságfejlesztés 3 akcióterületen Gazdasági telephely kialakítása	Félegyházi út mellett Hrsz: 084/19	Önkormányzati gazdaságfejlesztés – gazdasági telephely kialakítása	600	GINOP_PLUSZ	10 év
	Gazdaságfejlesztés 4 akcióterületen Gazdasági telephely kialakítása	Majsai út mellett kijelölt kereskedelmi szolgáltató terület	Vállalkozásfejlesztés: gazdasági telephelyek kialakítása, tevékenység megkezdése	100-1000	GINOP_PLUSZ	Eltérő, 1-10 év
	Gazdaságfejlesztés 5 akcióterületen Iparterület bővítése, napelempark telepítése	Hrsz: 0113/67 hrsz	Iparterület bővítése –belső úthálózat bővítés, napelempark telepítése saját energiaellátásra;	500	hazai és uniós források	7 év
	Naperőmű kialakítása	Lehetséges helyszín: Hrsz: 0176/2	Napelempark kialakítása 10 MW névleges teljesítménnyel	1 0000	KEHOP_PLUSZ GINOP	7 év

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Biogázerőmű kialakítása külterületen, főként majorfejlesztési akcióterületeken	Hrsz: 0118/47, Csatorna utca Hrsz: 0260/5,11 volt Új Élet Tsz-major Hrsz: 0182/31; 0195/3,18 Bócsai út melletti területek Hrsz: 020/37, Félegyházi út, Dong-ér mellett Hrsz: 020/40, Félegyházi út, Emlékhely dűlőben Hrsz: 059, Félegyházi út	Biogázerőmű kialakítása	400 000	GINOP_PLUSZ	10 év
	Termálvízre és egyéb megújuló energiára épülő fóliakertészet és fenntartható gazdálkodási formák külterületen, főként majorfejlesztési és tanyafejlesztési akcióterületeken	Lehetséges helyszín: Hrsz: 0118/47, Csatorna utca Hrsz: 0260/5,11 volt Új Élet Tsz-major Hrsz: 0182/31; 0195/3,18 Bócsai út mellett Hrsz: 020/37, Félegyházi út, Dong-ér mellett Hrsz: 020/40, Félegyházi út, Emlékhely dűlő Hrsz: 059, Félegyházi út, Hrsz: 0124/40, Rávai rét továbbá tanyák, tanyás telkek	Termálvízre épülő fólia/üvegház kertészet	600-2000	GINOP_PLUSZ	10 év
	Tanyai gazdálkodás fejlesztése, elsősorban tanyafejlesztési területeken és mezőgazdasági övezetekben	Szank külterületi helyszínek	Tanyai gazdálkodási hagyományok fenntartása, innovatív továbbfejlesztése a fenntarthatóság jegyében, gazdálkodáshoz szükséges energetikai korszerűsítés, - fejlesztés	3-300	hazai források	1-15 év

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
Lakó és Közlekedési Akcióterület	Kerékpárút felújítása	Hrsz: 037/2, 022, 357, 315, 310/5, 314/4	Kerékpárút felújítása	280	Kisfaludy2030	7 év
	Kerékpárút építés Szank-Kiskunmajsa között	Félegyházi út	Új kerékpárút építése Szank- Kiskunmajsa között	900	Kisfaludy2030 TOP_Plusz-1.1.3-21	7 év
	Közterületfejlesztés	Hrsz: 1305 út	Szilárd burkolatú út- és járdaépítés	100	Magyar Falu Program TOP_Plusz-1.2.3-21	5 év
	Közterületfejlesztés	Rákóczi utca	Járda felújítás	20	Magyar Falu Program	5 év
	Közterületépítés	Arany János utca	Új járda építése	20	Magyar Falu Program	5 év
	Közterület fejlesztés	Település	Kamerarendszer kiépítése	16	Belügyminisztérium fejezeti célú támogatás TOP_Plusz-1.2.1-21	5 év
	Kerékpárút építése	Hrsz: 021/42-től –026/5-ig	Kerékpárút építése a faluból a Horgásztóig, érintve a Kiskun Emlékhelyet	350	Vidékfejlesztési Program LEADER TOP_Plusz-1.1.3-21	5 év
	Kerékpáros tanösvény kialakítása	Külterületi utakon	Terepkerékpározásra alkalmas nyomvonal létesítése az Árpád utca folytatásában, az Izsáki út – Küküllő utca útvonalon visszaérkezve, továbbá átkötés Móricgát felé	150	hazai és uniós források	5-15 év

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Lakóterület kialakítása 1	Hrsz: 1002/3,4 útszakasz mentén	Útburkolat kiépítés, zöldsáv kialakítása, közvilágítás kiépítése	140	Magyar Falu Program	3 év
	Lakóterület kialakítása 2	Mikszáth Kálmán utca Hrsz: 905-915	Lakótelkek közművesítésének előkészítése, értékesítés	60	Magyar Falu Program	5 év
	Lakóterület kialakítása 3	Hrsz: 294, 1040 utak mellett	Telekrendezés, útburkolat kiépítés, vezetékes gázhálózat kiépítése	40	Magyar Falu Program	10 év
	Tanyai gazdálkodáshoz kapcsolódóan a kinnlakás feltételeinek javítása	344 lehetséges helyszín a külterületen	Tanyák infrastrukturális fejlesztése, közműhálózat kiépítése, kapacitások bővítése; külterületi közutak fejlesztése, energiaellátás és egészséges ivóvíz biztosítása; környezetbarát egyedi szennyvízkezelés megoldása	Eltérő, 2-20	Vidékfejlesztési Program LEADER GINOP_PLUSZ	Eltérő, 1-10 év
Fenntartható Fejlődés Akcióterület	Víztározó kialakítása – Banó-tó	Hrsz: 066/2, 065/21, 065/23, 068/13, 067/8, 067/7, 065/22, 066/2, 065/21, 066/1, 065/13, 065/14, 065/17, 065/18, 065/11, 065/20, 065/21, 065/22, 066/1, 068/23, 068/24	Víztározó létesítése	80	Vidékfejlesztési Program LIFE Program KEHOP_PLUSZ	5 év
	Víztározó kialakítása – Szanki tározó	Hrsz: 0113/34; 0113/35, 0113/36, 0113/37, 0113/92, 0113/93, 0113/66, 0113/67, 0113/68, 0113/69, 0113/90, 0113/38, 0113/39, 0113/40, 0113/63, 0113/62, 0113/60, 0113/57, 0113/56, 0113/55, 0113/42	Víztározó létesítése	30	Vidékfejlesztési Program LIFE Program KEHOP_PLUSZ	7 év

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Víztározó kialakítása – Terbe rét	Hrsz: 026/18, 027/14, 027/69- 71, 027/73-81, 027/84, 027/85, 027/86, 027/87	Víztározó létesítése	30	Vidékfejlesztési Program LIFE Program KEHOP_PLUSZ	7 év
	Víztározó kialakítása – Tímár és Mucsi rét	Hrsz: 053, 054/20, 054/22, 054/23, 054/27	Víztározó létesítése	30	Vidékfejlesztési Program LIFE Program KEHOP_PLUSZ	7 év
	Víztározó kialakítása – Szemerédi rét	Hrsz: 054	Víztározó létesítése	30	Vidékfejlesztési Program LIFE Program KEHOP_PLUSZ	7 év
	Víztározó kialakítása – Huber rét	Hrsz: 0194/17, 0194/18	Víztározó létesítése	30	Vidékfejlesztési Program LIFE Program KEHOP_PLUSZ	7 év
	Víztározó kialakítása – Rávai rét	Hrsz:024/10, 0124/12, 0124/21-23, 0124/26, 0124/28, 0124/31, 0124/33, 0125/26	Víztározó létesítése	30	Vidékfejlesztési Program LIFE Program KEHOP_PLUSZ	7 év
	Zöld infrastruktúra: fasorok, zöldsávok fejlesztése	Község belterületi közparkok, útmenti zöldsávok	Utcai fasorok telepítése, kiegészítése, zöldsávok rendezése	Eltérő, 1-10	hazai források	eltérő, 1-10 év
	Zöld infrastruktúra: temetőkert fejlesztése	Hrsz: 245/3,4,5,6	Növénytelepítés, parkosítás	7	hazai források	5 év
	Zöld infrastruktúra: történeti tájkert	Hrsz: 903/73	Árpádkori jellegű növényzettel közpark kialakítása	50	hazai források	10 év

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

5. MONITORING

5.1 Beavatkozások eredményességének mérése

A stratégia megvalósításának mindenkori körülményei dinamikusan változnak, ezért a 2022-ben megfogalmazott célokat és elvárt eredményeket az elkövetkező években rendszeresen össze kell vetni az újabb szempontokkal és problémákkal. Ami a jelenlegi információk szerint megalapozottnak tűnik, azt a külső és a belső környezet ártrendeződése, vagy nem várt eseményei, mint amilyen most a járványhelyzet, a háborús konfliktus, vagy az energiaválság, felülírhatják. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, amit jelenleg nem, vagy csak hiányosan ismerünk.

Érdemes évente, vagy váratlan események alkalmával elővenni a stratégiát, megvizsgálni, hogy a kitűzött célok irányába fejlődik-e a település, várható-e a tervezett hatások elérése. Szükségessé válhat a visszacsatolás, azaz a szükséges korrekciók megállapítása és a dokumentumba való beépítése. Amennyiben a stratégiában lefektetett szándékoktól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

A településfejlesztés 5 átfogó céljának megvalósításához vezető úton az eredményesség mérésére legegyszerűbb az elvárt **hatások statisztikai mutatókkal való összevetése**.

Szank számára a legfontosabb elvárt hatások a következők:

- Népeségsszám
- Lakosság egészségi állapotának mérhető adatai
- Lakosság képzettségi adatai
- Lakosság jövedelmi viszonyai
- Ingázás
- A szanki székhelyű vállalkozások által fizetett iparűzési adó értéke
- Települési környezettel való elégedettség

A beavatkozási területek (szintén 5-féle) sikeressége konkrét eredménymutatókkal ellenőrizhető:

- Településközponti szolgáltatások bővülése: mennyiségi és minőségi fejlődés
- Turisztika, szabadidőeltöltés: rendezvények száma és látogatottsága, szállásférőhelyek, vendégéjszakák száma, attrakciók mennyisége és minősége
- Helyi gazdaság: foglalkoztatottság, munkahelyek száma, vállalkozási aktivitás
- Lakhatás, közlekedés: Lakásállomány alakulása, közlekedési lehetőségek változása

Tedd a jót és kerülöd a rosszat!

- Vízgazdálkodás, zöld infrastruktúra: betárazott vízmennyiség, öntözött területek, terméseredmények, aktív belterületi zöldfelületek

5.2 A monitoring működtetése

Évente jelentésben kell áttekinteni a megvalósított lépéseket, a tervezett beavatkozások előrehaladását, azok mérhető hatásait, eredményességi mutatóit. Jelezni szükséges a település adottságaiban bekövetkező változásokat, az egyes tevékenységek kapcsán felmerült problémákat, az egyes célok, programok esetleges veszélyeztetettségét.

A jelentés alapján a polgármester szükség szerint egyeztetést kezdeményez az önkormányzat bizottságaival, a településen működő civil szervezetekkel, vagy szakmai támogatókkal. Jelentősebb eldöntendő kérdésekben lakossági fórumot hív össze. Vitás kérdésekben a lakossági vélemények megszondázása alkalmanként kérdőíves véleménykéréssel, vagy a helyi sajtón közreadott felhívással is kiegészíthető.

Az összegyűjtött vélemények kiértékelése után a polgármester a Képviselő-testület elé terjeszti a monitoring folyamattal kapcsolatos javaslatokat.

A Képviselő-testület meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket.

Váratlan helyzetekben soron kívüli beavatkozás válhat szükségessé, amely rendkívüli Képviselő-testületi megtárgyalást indokolhat.

6. FEJLESZTÉSI TERVLAP

Szank T-1 jelű Településfejlesztési tervlapja az egyes integrált stratégiai fejlesztési célokhoz és a feladatokhoz rögzíti a fejlesztési akcióterületeket. A település térbeli, fizikai rendszerébe illesztve javaslatot tesz az akcióterületek hasznosításának jellegére és módjára. Meghatározza a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló egyéb területeket. Tartalmát és feldolgozási módját tekintve *a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet követelményeit veszi alapul.